

I – IV разред

Улицама престоног Крагујевца

Крагујевцу, мој граде,
некадашњи Београде.

Граде мој, престонице моја,
размишљам каква је историја твоја.

Када прођем улицама града
замишљам како је то било тада.

У доба Милоша кнеза
аутомобил је био чеза.

Сада преко Лепенице камени мост стоји,
дрвена ћуприја више не постоји.

На обали реке и црква је Стара,
од кнеза Милоша задужбина остала.

Амицин конак поносно нас гледа,
историју пише, времену се не да.

Питам се:

Да ли су даме тада,
биле лепше него сада?

И какве су играчке биле

од дрвета или свиле?

Крагујевцу, граде, престонице моја,
пуно тога беше, што и не знам рећи.

У школи ћу знање тек стећи
о времену када био си највећи.

1. место - Искра Сретеновић III/1

ОШ "Вук Стефановић Караџић"

Учитељица: Сузана Тасић

V – VIII разред

Крагујевац – то сам ја!

Крагујевац је град који је пратио моје одрастање. Фасцинира ме мисао колико нуди дивних могућности, разних садржаја, места која за својих четрнаест година нисам још ни стигао да обиђем. У њему се осећам сигурно. Безбедан је, миран, светљен споља и изнутра. То је град који има своју историју и поносан сам што сам бар као посматрач део ње.

Први мој озбиљни сусрет са некадашњом престоницом Србије је полазак у школу енглеског језика. Дотадашњи доалсци у град, пошто иначе живим у Белошевцу, били су искључиво резервисани за бескрајну забаву у дејим парковима. Тада се град показао у другачијем ветлу једном петогодишњаку. Свеске, оловке, чак и књига! Дакле, постоји и другачији део града! Захваљујући њему, том културном делу који овај град може да понуди, мој пут од школице енглеског, завршио се до носиоца дипломе „Понос града“ додељеној у Скупштини Града. Крагујевац ми је пружио темељ, раширио крила, пробудио жељу за напредовањем. Дао ми је могућност да бирам, а безброј је избора, могућност да уживам у Ноћи музеја и останем без текста пред чудима науке, могућност да ес са пуним кесама дуго ишчекиваних књига вратим са Ноћи књиге у организацији књижаре Лагуна, да ојачам нагло израслу кичму на затвореном базену СПД „Раднички“... Колико је градова у којима су деца ускраћена за све те могућности? Сећам се и даље школице енглеског, близу Старе цркве (Храм Свете Тројице) и Старе скупштине у којој су донете одлуке од важности за нашу земљу. Носим и даље тај осећај нечег великог, постао сам значајан, ја сада учим! Осећао сам се поносно док сам пролазио тим делом града јер су ми одрасли рекли да је веома важан и да ћу једном схватити зашто. Уживао сам у мирису музеја „Стара ливница“, у снази изложених експоната, архивске грађе... Мирис славне прошлости и њене снаге. То је прва тачка од које крећем током Ноћи музеја. Следећа је Стара скупштина. Опет тај мирис старине, важних одлука. Мајка ми дозвољава да седнем у једну од клупа причама које све туде прошао. Не верује м да додирујем предмете које су користили сви ти изузетни људи

наше прошлости... Потом, Књажевско-српски театар, први подигнут баш у нашем граду. Имао сам среће и да одрастем уз представе Позоришта за децу и младе. Раскош боја, покрета, звукова, играо је пред мојим очима, а ја сам упијао свим чулима. Мислим да тако почињу деџа машта, креативност. Бескрајно су сиромашни градови без позоришта за децу! И сада сам негде између неба и земље, вуче ме покрет, вуче звук, лепота науке, истраживања... Хвала, мој вољени граду! Сматрам да је баш та Ноћ музеја, коју породично нисмо ниједне године прескочили, сем у време короне, највише учинила да се осетим неодвојивим елом града. Сваке године би ме подсетила на оног старог мене од пре годину или две, који је мање знао, а сада је већ дораслији оваквом граду. После позоришта на ред би дошао Историјски архив Шумадије. Како растем, разумем га све више, док су ме као малог фасцинирале 3D пројекције. С поносом и поштовањем растао сам уз та места.

Свака шетња ка Шумарицама би била пропраћена бар неком речју посвећеној Архиву, страшном губитку дела колекције током бомбардовања. Потом, Спомен – парк „Крагујевачки октобар“. Туга. Поштовање. Тишина. Мој град има своју увек живу рану. Одзвања тишина. И увек ми је потребно мало тишине напољу после ове посвете. Надлазе питања на која нема одговора. Били су ми довољни одговори које сам добијао у детињству. За моја садашња питања нема објашњења. Наш град има своју рану. И одговора нема. У шетњи до Споменика стрељаним ђацима и професорима, као мали, сам се одушевљавао ширином и лепотом простора. Јурио сам лептире, прескакао поток у најширим деловима, дивио се лепоти мог града и утишавао се близу Споменика јер су ми тако рекли. Сада је то за мене споменик „Прекинут лет“. Чим су одрасли проценили да је време да схватим зашто су ме ту утишавали, утихнуо је некако и мој лет.

Сурова је историја, али нам је оставила спомен на изузетне људе. Тако се мој град поноси Конаком кнеза Милоша. То нам је следећа дестинација у Ноћи музеја. Опет додирујем историју преко дрвених степеница, гелендера, оквира прозора, свега што могу да дотакнем и тако осетим дух предака. Зар заиста пролатим туда куда је ходао Милош Обреновић? О чему је размишљао док је гелдао кроз ове прозоре? Опет 3D пројекција, мноштво корисних информација. Осећам нешто неописиво речима. То је више од поноса. Гледам Лепеницу кроз прозор Амициног конака, заправо, назирем је у ноћи. Светли Стара црква у величанственој лепоти...

Мој град је диван! Овде сам ја заиста ја“ И овај град ми је помогао да будем то што јесам. Ево, сада сам често у Првој крагујевачкој гимназији, што поводом такмичења, што поводом активности у оквиру Центра за таленте. Када прођем поред Милошевог конака, сетим се како сам трчкарао туда као мали, а, ево, мој град ме је сада усмерио ка овој престижној, некада Великој школи.

Ноћи музеја, дани среће и одрастања, физичког и духовног... Кућа Светозара Марковића (Проте Милоја Барјактаровића), мала, топла, неодвојиви је део мог одрастања. Увек ми изазове неки осећај пријатности. Њу бисмо остављали у завршницу Ноћи музеја и круг завравамо незаобилазном посатвком у НБ „Вук Караџић“. Књиге, знање, моћ... Пун утисака враћам се кући, носим са собом део снаге овог града. Није само територијално велики, има своју причу и како сам растао, тако је растала и њена величина у мојим очима. Сада сам полазник Центра за таленте. И то ми је омогућио град Крагујевац. Написаћу свој први истраживачки рад, а можда ћу имати

прилику и да га одбраним пред комисијом. Могућности... свуда нове могућности! Захваљујући ангажовању наставника, идем на разна такмичења, упознајем школе нашег града, свака је лепа на свој начин, поносан сам! Склапам коцкице својих децјих шетњи кроз град и ове садашње. Граде савршен мозаик. У овом граду је мој пут. Лебдим готово над њим, као што сам пре неку годину трчао кроз лавиринте Ботаничке баште. То је тек посебна прича! Као мали, док сам пролазио кроз тунелчић од лијана ка лавиринту од живе оgrade, осећао сам се као мали принц. Осећај се вратио када сам прошле свечано ушао у салу Скупштине да примим диплому „Понос града“ за освојено треће место на Републичком такмичењу из српског језика и језичке културе. Опет посебан мирис. Мирис поноса, свечане ттишине и опет, на неки чудан начин – мирис јесењег лишћа Ботаничке баште! Све је повезано јер је ово град мог одрастања. Имао сам част да седим поред своје наставнице српског језика и да слушам обраћање Градоначелника! Хвала ти, мој дивни граду!

То да се осећам као неодвојиви део града, да су ми сећања везана за њега, да сам Крагујевац заправо ја, прави ја, најлакше ми је било да представим преко Ноћи музеја. То су места поред којих сам растао, поред којих се осећам срећно и поред којих ћу, надам се, гледати и своју децу како расту. Тешко је побројати све знаменитости нашег града. За мене је највећа та што га носим у срцу и што ће, сигурно знам, увек бити неодвојиви део мене! Прва сијалица на Балкану је засијала баш у крагујевачкој згради Чаурнице Војнотехничког завода. Верујем да ће светлост прве сијалице, која је засијала на Балкану пратити на путу који ме чек ау вољеном граду!

1. место - Матеја Миленковић VIII/2

ОШ "Драгиша Луковић Шпанац"

Наставница: Јелена Стефановић

I – IV разред

Крагујевац - душа с траговима времена која пролазе њиме

Гледала су два крагуја,
два сокола, снажне птице,
како сунце обасјава
варош покрај Лепенице.

Стару варош, Крагујевац,
загрљену густом шумом,
караване што пролазе
низ долину римским друмом.

Раширише своја крила,
ове славне српске птице,
полетеше изнад Левча,
Лепенице и Белице.

Три вароши средњег века,

што се беле усред шума,
па слетоше на тврђаву,
заштитницу царског друма.

Крај тврђаве мала варош
од тридесет белих кућа,
ограде на „авлијама“
од врбовог густог прућа.

Гледа крагуј Крагујевац
и ћуприје од камена,
па узлете опет горе,
да осмотри на времена.

На времена што долазе,
и на варош како цвета,
туђе војске што пролазе,
и на многа, многа лета...

Од вароши некад мале,
након буна, након рата,
подигоше Срби цркву, школу,
здање славног магистрата.

Жеђ за слогом и слободом,
за свој народ, поколење,
у престоном граду Срби
крунисаше на Сретење.

Река тече, време са њом,
године се брзо нижу,
а престони Крагујевац,
многе туге и радости многе стижу.

Са Жежеља сунце сија,
обасјава граду лице,
а далеког једног дана,
долетеше друге птице...

Неке туђе црне птице,
донесоше мрак и таму,
и кржаве Шумарице...

После мука и страдања,
и рањене душе града,
разведри се небо опет,
подиже се барјак рада.

Лепеница и сад тече,

ја је гледам, да л' ми ћути или збори,
много тога она памти,
ко зна шта јој душу мори...

1. место и носилац признања „Бурђевдански венац“

Јелена Миловановић 1/7

Прва крагујевачка гимназија

Предметни професор: Маријана

Гуглета